31/07/2022

Αννίτα Δημητρίου για Αρχιεπίσκοπο Μακάριο: «Εμβληματική μορφή»

/ Επικαιρότητα

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος υπήρξε μια εμβληματική μορφή, ισχυρή προσωπικότητα, που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει, επεσήμανε η Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων Αννίτα Δημητρίου στο ετήσιο μνημόσυνο του πρώτου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Η κα. Δημητρίου εστιάζοντας στις εξελίξεις της νέας περιόδου πρόσθεσε ότι «δεν μας επιτρέπεται να μένουμε αδρανείς μπροστά στα επεκτατικά τουρκικά σχέδια και στη λύση των δύο κρατών».

«Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος υπήρξε αναμφίβολα μια εμβληματική μορφή, μια ισχυρή προσωπικότητα, που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι σηματοδότησε, σε μια ιδιαίτερα ταραγμένη περίοδο, τις πιο καθοριστικές ιστορικές εξελίξεις, αφήνοντας ανεξίτηλη τη σφραγίδα του, στη χρονικά μικρή αλλά πολυκύμαντη βιογραφία της Κυπριακής Δημοκρατίας» σημείωσε η Πρόεδρος της Βουλής, η οποία πρόσθεσε ότι «η πορεία του ως προκαθήμενος της εκκλησίας αλλά και ως πρώτος Πρόεδρος του νεοσύστατου τότε κυπριακού κράτους, τον ανέδειξε στη

συνείδηση ενός ολόκληρου λαού ως εθνάρχη.»

Αναφερόμενη στις δυσκολίες που αντιμετώπισε ο πρώτος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Πρόεδρος της Βουλής επεσήμανε ότι ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος «βρέθηκε απέναντι σε αδυσώπητα, ακανθώδη πολιτικά διλήμματα, στα οποία κλήθηκε να πάρει δύσκολες και επίπονες αποφάσεις.»

Σύμφωνα με την κ. Δημητρίου, οι επιλογές του Αρχιεπίσκοπου Μακαρίου «καθόρισαν και εξακολουθούν να διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό το παρόν και το μέλλον του εθνικού μας ζητήματος και κατ' επέκταση της ίδιας της Κυπριακής Δημοκρατίας».

Η Πρόεδρος της Βουλής στην ομιλία της αναφέρθηκε στο βίο και στο θρησκευτικό και πολιτικό έργο του Αρχιεπίσκοπου Μακαρίου. Επίσης, αναφέρθηκε στην συμβολή του στην περίοδο ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και στην κρίσιμη περίοδο του 1964-1974. Η κ. Δημητρίου πρόσθεσε ότι ο πρώτος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας «έφυγε με ανεκπλήρωτο τον πόθο να δει την αγαπημένη του Κύπρο ελεύθερη, ευημερούσα και επανενωμένη».

«Σαράντα πέντε χρόνια μετά τον θάνατο του ο αγώνας για δικαίωση και ανατροπή τετελεσμένων προσκρούει καθημερινά στην άτεγκτη, απειλητική και αποσταθεροποιητική στάση της Τουρκίας. Μένοντας στο απυρόβλητο το καθεστώς Ερντογάν εντείνει τη παραβατικότητα, σε Κύπρο, Αιγαίο, και Ανατολική Μεσόγειο», δήλωσε η Πρόεδρος της Βουλής.

«Οι μονομερείς έκνομες ενέργειες της Άγκυρας όσον αφορά στην περίκλειστη πόλη της Αμμοχώστου και στην κυπριακή ΑΟΖ αποτελούν συνέχεια της επεκτατικής πολιτικής της, που στόχο έχει τη διχοτόμηση του νησιού, ενώ συνεχίζει με απάνθρωπο τρόπο να στερεί από τους πρόσφυγες το δικαίωμα επιστροφής στις πατρογονικές τους εστίες, από τις οικογένειες των αγνοουμένων τη δυνατότητα να μάθουν τι απέγιναν οι αγαπημένοι τους και συνολικά από τον κυπριακό λαό την ευκαιρία να ζήσει ελεύθερα στο νησί, χωρίς την παρουσία ξένων στρατών και την απειλή των όπλων.», πρόσθεσε η κ. Δημητρίου.

Στην συνέχεια της ομιλίας της, η Πρόεδρος της Βουλής έστειλε το μήνυμα ότι «Δεν συμβιβαζόμαστε με την κατοχή, δεν αποδεχόμαστε τη συνέχιση της απαράδεκτης σημερινής κατάστασης και σίγουρα δεν μας επιτρέπεται να μένουμε αδρανείς μπροστά στα επεκτατικά τουρκικά σχέδια και στη λύση των δύο κρατών που συντονισμένα προωθούν Άγκυρα και κατοχική ηγεσία» και πρόσθεσε τα εξής: «Όσα γεωτρύπανα και κανονιοφόρους και να στείλει (η Τουρκία) στην περιοχή δεν πρόκειται να αποποιηθούμε των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, ούτε και θα

δεχτούμε οποιαδήποτε συμφωνία που θα θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια των πολιτών, αλλά και τη βιωσιμότητα της λύσης. Ως Κυπριακή Δημοκρατία είμαστε πάντοτε πρόθυμοι και έτοιμοι να συμμετέχουμε σ’ έναν νέο κύκλο ουσιαστικών διαπραγματεύσεων, για να επιτύχουμε μια λύση στη βάση των ψηφισμάτων και αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και των αρχών και αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

Ολοκληρώνοντας την ομιλία της, η Πρόεδρος της Βουλής τόνισε ότι «Όσο οι πληγές των εγκλημάτων της τουρκικής εισβολής παραμένουν ανοικτές, παραμένει ανοικτό και το χρέος μας απέναντι στην πατρίδα. Και αυτό μας φέρνει αντιμέτωπους και αντιμέτωπες με μια επώδυνη διαδικασία που περνάει μέσα από τον δρόμο της αυτογνωσίας, προκειμένου να οδηγηθούμε σε νέες προοπτικές» και αναφέρθηκε στην σημασία της εθνικής ενότητας για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων.

Ετήσιο Μνημόσυνο του Αειμνήστου Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχου Μακαρίου Γ’ στην Ιερά Μονή Κύκκου:

Αναλυτικά, ο επιμνημόσυνος λόγος της Προέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων κας Αννίτας Δημητρίου στο ετήσιο μνημόσυνο του πρώτου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄:

Κυριακή, 31η Ιουλίου 2022, Ιερά Μονή Κύκκου

Έντιμε κύριε Υπουργέ Άμυνας, εκπροσωπώντας τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας,
Πανιερώτατε Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας,
Αξιότιμοι κύριοι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων,
Αξιότιμε κύριε Αρχηγέ της Εθνικής Φρουράς,
Αξιότιμε κύριε Υπαρχηγέ της Αστυνομίας Κύπρου,
Αξιότιμοι κύριοι πρώην υπουργοί,
Σεβαστοί συγγενείς του αείμνηστου Εθνάρχη Μακαρίου,

Κυρίες και κύριοι,

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να τιμήσουμε τη μνήμη ενός ηγέτη που ταυτίστηκε όσο κανείς άλλος με τη σύγχρονη ιστορία της Κύπρου. Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος υπήρξε αναμφίβολα μια εμβληματική μορφή, μια ισχυρή προσωπικότητα, που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι σηματοδότησε, σε μια ιδιαίτερα ταραγμένη περίοδο, τις πιο καθοριστικές ιστορικές εξελίξεις, αφήνοντας ανεξίτηλη τη σφραγίδα του, στη χρονικά μικρή αλλά πολυκύμαντη βιογραφία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η πορεία του ως προκαθήμενος της εκκλησίας αλλά και ως πρώτος Πρόεδρος του νεοσύστατου τότε κυπριακού κράτους, το οποίο έκανε τα πρώτα του βήματα στην εξωτερική πολιτική σκηνή έχοντας απόλυτη ανάγκη από στήριξη και καθοδήγηση, τον ανέδειξε στη συνείδηση ενός ολόκληρου λαού ως εθνάρχη. Παράλληλα το αξιόλογο και πλούσιο ιεραποστολικό του έργο, κυρίως σε χώρες της αφρικανικής ηπείρου προσέδωσε στη φυσιογνωμία του διεθνή εμβέλεια μεγεθύνοντας το πολιτικό αποτύπωμα και της Κύπρου.

Σε όλη του τη διαδρομή πολιτεύτηκε με θάρρος, υποστηρίζοντας με πείσμα όσα ο ίδιος θεωρούσε σωστά για τον τόπο και τον κυπριακό ελληνισμό. Έγινε σύμβολο λατρείας αλλά και στόχος εγκληματικών επιβουλών. Βρέθηκε απέναντι σε αδυσώπητα, ακανθώδη πολιτικά διλήμματα, στα οποία κλήθηκε να πάρει δύσκολες και επίπονες αποφάσεις. Στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και στα επικίνδυνα νερά του ψυχρού πολέμου, υπό τη δική του καθοδήγηση το νεοσύστατο κράτος επιλέγει τον τρίτο δρόμο. Οι δε επιλογές του σε κρίσιμα ζητήματα καθόρισαν και εξακολουθούν να διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό το παρόν και το μέλλον του εθνικού μας ζητήματος και κατ’ επέκταση της ίδιας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πώς σμιλεύτηκε όμως μια τέτοια προσωπικότητα, ποιοι ήταν οι παράγοντες που την καθόρισαν; Ποιες οι ρίζες και ποιες οι καταβολές της;

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος γεννήθηκε στην Παναγιά της Πάφου στις 13 Αυγούστου

1913. Ήταν το πρώτο παιδί της οικογένειας Μούσκου, φτωχόπαιδο με ταπεινές καταβολές, που δεν συμβιβαζόταν με την κλειστή ζωή του χωριού. Αγαπούσε πολύ το διάβασμα, τον γοήτευε η γνώση και του άρεσε να χάνεται ώρες ολόκληρες σε μακρινούς περιπάτους. Στην αθώα ηλικία των έντεκα έχασε τη μητέρα του, ενώ μόλις στα δεκατρία του, ο κατά κόσμο Μιχάλης Μούσκος, άφησε το σπίτι και το χωριό του και πήγε στο Μοναστήρι του Κύκκου, να δοκιμαστεί ως καλόγηρος.

Τον Αύγουστο του 1938 χειροτονήθηκε διάκονος και τον ίδιο χρόνο έκανε την εγγραφή του στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Με την αποφοίτησή του, αναχώρησε για την Αμερική, όπου συνέχισε με υποτροφία τις σπουδές του. Στην ηλικία των τριανταπέντε ετών χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Κιτίου, ενώ δύο χρόνια αργότερα, στις 20 Οκτωβρίου 1950, εξελέγη παμψηφεί Αρχιεπίσκοπος Κύπρου, διαδεχόμενος τον Μακάριο ‘Β. Νωρίτερα τον Ιανουάριο του ίδιου χρόνου πρωτοστάτησε με την υπόλοιπη ιερά σύνοδο στη διοργάνωση του ενωτικού δημοψηφίσματος, προάγγελο του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ, της οποίας υπήρξε πολιτικός αρχηγός. Παρά τις θυσίες των ηρώων – αγωνιστών και τα δεινά του λαού μας, το καθολικό αίτημα -της τότε εποχής- για αυτοδιάθεση κι ένωση με την Ελλάδα δεν ευοδώθηκε.

Η στροφή προς την ανεξαρτησία, πυροδότησε αντιδράσεις, άνοιξε ωστόσο τον δρόμο για τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και τη γένεση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Με την πανηγυρική εκλογή του στο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος μέσα από τη διττή του ιδιότητα ως θρησκευτικός και ως πολιτικός ηγέτης επικεντρώνεται στην οργάνωση και λειτουργία των δομών και θεσμών του νεοσύστατου κράτους.

Άλλες όμως ήταν οι επιβουλές της Άγκυρας. Υπό την καθοδήγηση της, η τ/κ ηγεσία υπονομεύει την ομαλή λειτουργία του κράτους, υποδαυλίζοντας την αντιπαράθεση μεταξύ των δυο κοινοτήτων, με αποκορύφωμα την Τουρκοανταρσία του 63-64 και τον βομβαρδισμό της Τυλληρίας. Χρειάστηκε ωστόσο να αναμένει άλλα δέκα χρόνια μέχρι τον μαύρο Ιούλιο του ‘74, για να ολοκληρώσει το έγκλημα, όταν η χούντα των συνταγματαρχών της έδωσε το πρόσχημα που επιζητούσε με το προδοτικό πραξικόπημα σε βάρος του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Η κλεψύδρα για την τραγωδία της Κύπρου και του ελληνισμού είχε ήδη γυρίσει. Μπορεί το πραξικόπημα να απέτυχε όπως διακήρυξε από την Πάφο ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος στο δραματικό ραδιοφωνικό του διάγγελμα προς τον κυπριακό λαό, καθώς ο ίδιος κατάφερε να διαφύγει, όμως τα αποβατικά της Τουρκίας χάραζαν ήδη ρότα για τις ακτές της Κερύνειας.

Εισβολή, κατοχή, ξεριζωμός, προσφυγιά… Εκατόμβες νεκρών και αγνοουμένων…

Η οδύνη και η πίκρα από τα δεινά του πολέμου κλόνισαν ανεπανόρθωτα την υγεία του. Τρία χρόνια αργότερα, στις 3 Αυγούστου του 1977, ο Μακάριος άφησε την τελευταία του πνοή από έμφραγμα του μυοκαρδίου. Έφυγε με ανεκπλήρωτο τον πόθο να δει την αγαπημένη του Κύπρο ελεύθερη, ευημερούσα και επανενωμένη.

Σαράντα πέντε χρόνια μετά τον θάνατο του ο αγώνας για δικαίωση και ανατροπή τετελεσμένων προσκρούει καθημερινά στην άτεγκτη, απειλητική και αποσταθεροποιητική στάση της Τουρκία. Μένοντας στο απυρόβλητο το καθεστώς Ερντογάν εντείνει τη παραβατικότητα: Σε Κύπρο, Αιγαίο, και Ανατολική Μεσόγειο.

Οι μονομερείς έκνομες ενέργειες της Άγκυρας όσον αφορά στην περίκλειστη πόλη της Αμμοχώστου και στην κυπριακή AOZ αποτελούν συνέχεια της επεκτατικής πολιτικής της, που στόχο έχει τη διχοτόμηση του νησιού, ενώ συνεχίζει με απάνθρωπο τρόπο να στερεί από τους πρόσφυγες το δικαίωμα επιστροφής στις πατρογονικές τους εστίες, από τις οικογένειες των αγνοουμένων τη δυνατότητα να μάθουν τι απέγιναν οι αγαπημένοι τους και συνολικά από τον κυπριακό λαό την ευκαιρία να ζήσει ελεύθερα στο νησί, χωρίς την παρουσία ξένων στρατών και την απειλή των όπλων.

Δεν συμβιβαζόμαστε με την κατοχή, δεν αποδεχόμαστε τη συνέχιση της απαράδεκτης σημερινής κατάστασης και σίγουρα δεν μας επιτρέπεται να μένουμε αδρανείς μπροστά στα επεκτατικά τουρκικά σχέδια και στη λύση των δύο κρατών που συντονισμένα προωθούν Άγκυρα και κατοχική ηγεσία.

Όσα γεωτρύπανα και κανονιοφόρους και να στείλει στην περιοχή δεν πρόκειται να αποποιηθούμε των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, ούτε και θα δεχτούμε οποιαδήποτε συμφωνία που θα θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια των πολιτών, αλλά και τη βιωσιμότητα της λύσης. Ως Κυπριακή Δημοκρατία είμαστε πάντοτε πρόθυμοι και έτοιμοι να συμμετέχουμε σ’ έναν νέο κύκλο ουσιαστικών διαπραγματεύσεων, για να επιτύχουμε μια λύση στη βάση των ψηφισμάτων και αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και των αρχών και αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως λαός και ως πολιτεία λοιπόν καλούμαστε συλλογικά να χαράξουμε κοινή εθνική πορεία για εξεύρεση δίκαιης και λειτουργικής λύσης στο κυπριακό πρόβλημα.

Συμπατριώτες και συμπατριώτισσες

Όσο οι πληγές των εγκλημάτων της τουρκικής εισβολής παραμένουν ανοικτές,

παραμένει ανοικτό και το χρέος μας απέναντι στην πατρίδα. Και αυτό μας φέρνει αντιμέτωπους και αντιμέτωπες με μια επώδυνη διαδικασία που περνάει μέσα από τον δρόμο της αυτογνωσίας, προκειμένου να οδηγηθούμε σε νέες προοπτικές.

Οφείλουμε λοιπόν να κοιτάξουμε μπροστά, να απεγκλωβιστούμε από τις σκιές του παρελθόντος, ξεβαλτώνοντας απ' τη λάσπη της αναχρονιστικής πολιτικής που διασπείρει το μίσος και τη διχόνοια.

Μόνο η ενότητα έχει θέση σε τούτες τις κρίσιμες στιγμές, μόνο έτσι μπορούμε να πολιτευόμαστε για να αγγίξουμε τις νέες γενιές, για να τους μεταλαμπαδεύσουμε όραμα και αξίες, για να προασπίσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα και να δημιουργήσουμε νέες δυνατότητες, που θα οδηγήσουν στην επανένωση και την απελευθέρωση της πατρίδας μας.

Αυτή η υποχρέωση, αυτό και το καθήκον μας. Για να δικαιώσουμε τη μνήμη αυτών που έφυγαν αλλά και να διασφαλίσουμε το μέλλον που αξίζει σε αυτούς που μένουν και έπονται.

Σας ευχαριστώ.